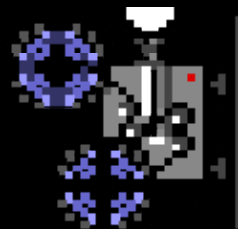
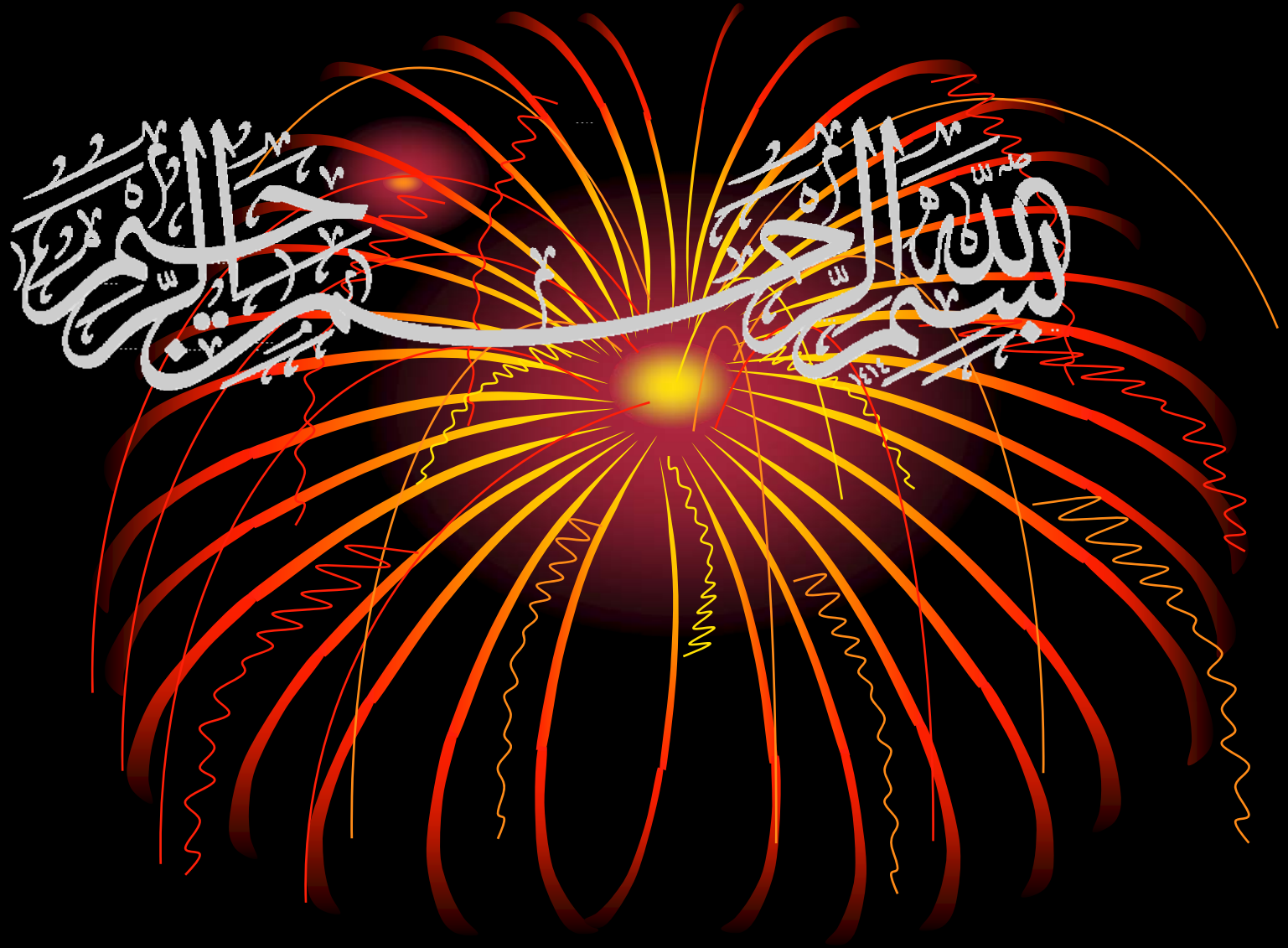

www.salampnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه
- تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزوه و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملاً رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salampnu.com

اصول و مبانی آموزش و پرورش

تألیف: دکتر علی تقی پور ظهیر

تعداد واحد درسی: ۳ واحد

(واحد اصلی)

هدف های کلی کتاب اصول و مبانی آموزش و پرورش

اصول و مبانی آموزش و پرورش

دکتر علی تقی پور ظهیر

آشنایی با مبانی آموزش و پرورش به ویژه مبانی فلسفی
آموزش و پرورش، و راهگشایی و راهنمایی به کاربرد این
اطلاعات در برنامه ریزی های درسی، طراحی آموزشی،
مدیریت و اداره کلاس است

تهیه کننده:

عبدالرحیم جهان آرا

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

دستیار آموزشی دانشگاه پیام نور سردشت

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد - عضو باشگاه
پژوهشگران جوان - عضو بنیاد نخبگان دانش پژوه شاهد -
مربی ICDL فنی و حرفه ای - طراح نرم افزارهای
آموزشی کامپیوتری - تکنولوژیست آموزشی

قسمت اول

قسمت دوم

قسمت سوم

قسمت چهارم

قسمت اول:
آموزش و پرورش (تحلیل مفاهیم موضوعها و هدفها)

فصل اول:
آموزش و پرورش (مفاهیم و تعاریف)

فصل دوم:
آموزش و پرورش به عنوان دانش پایه یا کاربردی

فصل سوم:
آموزش و پرورش و روانشناسی

فصل چهارم:
هدفهای آموزش و پرورش

قسمت دوم :
موضوع آموزش و پرورش

فصل پنجم:
آموزش و پرورش در دوره طفولیت و اول کودکی

فصل ششم:
آموزش و پرورش در دوره کودکی و نوجوانی

قسمت سوم :
معلم به عنوان یکی از عناصر اصلی آموزش و پرورش

فصل هفتم:
معلم (ویژگیهای شخصی، حرفه ای و فنی)

قسمت چهارم :
معلم به عنوان یکی از عناصر اصلی آموزش و پرورش

فصل هشتم :
تدریس و انضباط (تحلیل مفاهیم)

فصل نهم :
انضباط

فصل اول

آموزش و پرورش

(مفاهیم و تعاریف)

هدفهای رفتاری فصل اول

۱- دلایل درونی و بیرونی برای ورود به جرگه معلمی را تشخیص دهید و برای هر

کدام ۳ نمونه ذکر کنید

۲- ((توجهات)) خود آگاه و ناخود آگاه را برای ورود به حرفه معلمی بیان کنید

۳- مفهوم ((آموزش و پرورش)) را با مفهوم (معالجه) در پزشکی مقایسه کنید

هدفهای رفتاری فصل اول

۴- واژه های ((آموزش و پرورش))، ((آموزش))، ((پرورش)) و ((تربیت)) و حدود و گستره هر یک را از هم باز شناسید

۵- تفاوت مفاهیم ((اعم)) و ((اخص)) تربیت را بیان کنید

هدفهای رفتاری فصل اول

- ۶- تاکید ها و اولویت هایی که در مفاهیم مختلف قدیمی و جدید آموزش و پرورش وجود داشته و دارد نشان دهید
- ۷- تعاریف دستوری ، توصیفی و برنامه ای آموزش و پرورش را از همدیگر تشخیص دهید

مقدمه

دلایل ورود به جرگه معلمی

۱- بیرونی = مقام - پول

۲- درونی = دوست داشتن تدریس - پاداش معنوی

مقایسه مفهوم آموزش و پرورش با معالجه

تشابه آموزش و پرورش با پزشکی

پزشکی = هدف آن کمک به غایت بهبودی از لحاظ جسمی و روانی است

آموزش و پرورش = رشد کیفیات مطلوب

تفاوت آموزش و پرورش با پزشکی

پزشکی

۱) فرد را از حالت انحراف به حالت بهبود بر می گرداند

۲- اتفاق نظر در باره سلامت جسمی وجود دارد

آموزش و پرورش

۱) در بحران ارزش قرار دادن

۲) عدم همراهی در باره کیفیات مطلوب

مفهوم آموزش و پرورش و تربیت

آموزش = انتقال معلومات و اطلاعات جهت تحول و دگرگونی رفتار
پرورشی = فراهم آوردن زمینه برای شکوفایی استعدادهای طبیعی و
تواناییهای درونی

مفهوم آموزش و پرورش و تربیت

تربیت = پرورش و بار آوردن

تربیت به معنای اعم = در مورد انسان و حیوان به کار می رود

تربیت به معنای اخص = مترادف با آموزش و پرورش

مفهوم آموزش و پرورش در قدیم و جدید

بار آوردن و
پرورش تن و
ایجاد مهارت‌های
بدنی

رشد کیفیات
مطلوب، تواناییها
و استعدادهای
طبیعی

رشد معرفت
و فهم بدون
تاکید بر رشد
بدنی

رشد کیفیات
مطلوب ذهن
و رشد همه
تواناییها

مفهوم قدیم

مفهوم جدید

تعاريف آموزش و پرورش

۱- تعريف دستوري (تجويزي)

مقيد به نظر شخصي بدون توجه به نظر ديگران

تعاریف آموزش و پرورش

۲- تعریف توصیفی

مبین مفاد اصلاح در مضمونهای متفاوتی است که به طرق مختلف به کار برده

می شود

تعاریف آموزش و پرورش

۳- تعریف برنامه ای

بطور صریح یا ضمنی چگونه بودن را بیان می کند و ترکیبی از تعریف توصیفی و دستوری است

فصل دوم

آموزش و پرورش به عنوان
دانش پایه یا کاربردی؟

هدفهای رفتاری فصل دوم

۱- سه حیطه از دانشهای کاربردی و سه حیطه از دانشهای مستقل (یا معرفتهای نظام یافته) را نام ببرید

۲- ملاکهای که هر معرفت نظام یافته را از سایر معارف متمایز می کنند را نام ببرید

۳- «سطح انتزاع مفاهیم» رابطه به زبان خود تعریف کنید و تعاریف آن را در

دانشهایی مانند فیزیک، جامعه شناسی و فلسفه با آموزش و پرورش با مثال روشن کنید

هدفهای رفتاری فصل دوم

۴- سه روش معمول استدلال یا تفکر را نام ببرید و برای هر کدام در یک خط توضیح دهید از چه اطلاعاتی استفاده می کند و با چه روشی به نتیجه گیری می پردازد

۵- هدف های دانش آموزش و پرورش را بیان کنید

۶- ویژگیهای روش تفکر تربیتی را نام ببرید

۷- تفاوتهای اساسی میان هدفهای دانش آموزش و پرورش با تحصیل آموزشگاهی « آموزش و پرورش رسمی » را توضیح دهید

هدفهای رفتاری فصل دوم

- ۸- «نمودهای اخلاقی» دانش آموزش و پرورش را شرح دهید
- ۹- «تمایزان عملیاتی» دانش آموزش و پرورش را شرح دهید
- ۱۰- تفاوت‌های میان عملیات معرفت‌های نظام یافته‌ای مانند فلسفه و روانشناسی را با عملیات آموزش و پرورش بیان کنید

مقدمه

دانش پایه یا مستقل = روانشناسی - فلسفه - جامعه شناسی

دانش کاربردی = مهندسی - پزشکی - حقوق

مقدمه

آموزش و پرورش دانش پایه است تصور آن به عنوان دانش
کاربردی تناقض گویی است و کاربرد اصول را به عنوان
دانش با کاربرد اصول در یک دانش اشتباه گرفته اند

آموزش و پرورش به عنوان معرفت نظام یافته مستقل (دانش پایه)

دانش پایه دانشی پایه است که دارای حد و مرز معین و

هدف ها و ویژگیها و روشهای پژوهشی مشخص است

ملاکهای معرفت نظام یافته مستقل

۱- سطح انتزاع مفاهیم مربوط به خود

۲- روشهای تفکر یا استدلال

۳- هدفهای که هر دانش پایه دارد

۴- سنخ و نموده‌های قوانین اخلاقی

۱- سطح انتزاع مفاهیم

سطح انتزاع آموزش و پرورش به وسیله روشهای
مشخص می شود که از طریق آنها ایده ها به وجود
می آیند و به مورد آزمایش و خطا و باز آفرینی گذاشته
می شوند

۲- روشهای تفکر یا استدلال کردن

تفکر ریاضی = استنتاج منطقی از اصول بدهی است که خودشان
نیاز به بررسی و کاوش ندارند

۲- روشهای تفکر یا استدلال کردن

تفکر علمی یا تجربی = از قیاس استفاده میکند و به وسیله فرایندهای مشخص می شود که برای داوری و پیش بینی کردن پدیده های دنیای مادی به کار برده می شوند

۲- روشهای تفکر یا استدلال کردن

تفکر فلسفی = تفکری به شیوه منظم در باره مسائل و امور معین از
قیاس استفاده می کند

۲- روشهای تفکر یا استدلال کردن

تفکر تربیتی = بیشتر متمایل به تفکر فلسفی است و متوجه الگوهای
تفکر است تفکر تربیتی اندیشیدن در باره چگونگی به وجود آوردن
امتحان کردن و توسعه دادن روشها است

۳- هدفهای که هر دانش پایه دارد

هدف آموزش و پرورش ترقی دادن یا بهتر کردن
روشهای پژوهشی و آفرینندگی است که به وسیله آن
علوم دیگر، ریاضیات و فلسفه نقشهای خود را ایفا و
هدفهای خود را دنبال می کنند

۴- نمودهای اخلاقی

– هر دانش به وسیله مجموعه ای از قواعد اساسی برای انجام دادن نقش های خاص خود درست در جهتی معین و با ویژگیهای متمایز ای که باید به هدفهایش برسد هدایت می شود

۴- نمودهای اخلاقی

– بعد اخلاقی آموزش و پرورش از نظام متداول
اجتماعی روانشناختی نشأت می گیرد

۵- تمایزات عملیاتی

هیچ یک از دانشها به تنهایی یا با همدیگر نمی‌توانند کلیه صفات مشخصه روش یا روش شناختی را که همان فرایند آموزش و پرورش است مورد استفاده قرار دهد

فصل سوم

آموزش و پرورش و روانشناسی

هدفهای رفتاری فصل سوم

۱- مسائل مورد علاقه علمای آموزش و پرورش را نام ببرید

۲- مشخصات نظریه تربیتی را ذکر کنید

۳- تفاوت‌های میان روانشناسی و آموزش و پرورش را از نظر توصیفی

یا تجویزی بودن بیان کنید

هدفهای رفتاری فصل سوم

- ۴- چگونگی کاربرد مفاهیم « رشد » ، « انگیزه » و « یادگیری » را در دو حوزه روانشناسی و آموزش و پرورش توضیح دهید
- ۵- تفاوت‌های رشد تربیتی را با رشد روان شناختی بیان کنید
- ۶- تفاوت‌های نظریه تربیتی را با نظریه روانشناختی از نظر « بار ارزشی » و « بازده نهایی » ذکر کنید

هدفهای رفتاری فصل سوم

۷- دو دلیل برای اینکه یک نظریه جامع تربیتی ، یک نظریه

اجتماعی و سیاسی هم هست ، را بیان کنید

۸- در مورد کفایت نظریه های برای تعیین « بهترین موقع برای

تدریس مطلب معین » و « بهترین روش تدریس آن » با استفاده از

متن کتاب توضیح دهید

مقدمه

سه شاخه از معرفت بشری یعنی روان شناسی ، جامعه شناسی و فلسفه را به عنوان سه پایه مبنای دانش و عمل آموزش و پرورش در نظر می گیرد

مقدمه

مربیان و علمای آموزش و پرورش عمدتاً علاقه مندند به اینکه بدانند چه چیزهایی با چه روشهایی و در چه مرحله ای از رشد تربیتی و تحصیلی برای بار آوردن چه نوع انسان فرهیخته ای باید آموخته شود

تفاوت‌های موجود میان روانشناسی و آموزش و پرورش

۱- توصیف آنچه که هست تجویز آنچه که باید باشد

در روانشناسی فرایندها طبیعی و پدیده‌ها وجود دارند که قابل کشف هستند و می‌توان آنها را توصیف و تبیین کرد در آموزش و پرورش چیزی به عنوان فرایندهای طبیعی تربیتی وجود ندارد تا آن را توصیف کرد

تفاوت‌های موجود میان روانشناسی و آموزش و پرورش

۲- نگاه کردن به آموزش و پرورش از دریچه روانشناختی

نظریه های روانشناختی ظاهراً به دلیل سندیت علمی و قطعیت بیشترشان سعی

می کنند جانشین نقش خاص نظریه های تربیتی شوند

تفاوت‌های موجود میان روانشناسی و آموزش و پرورش

خطری که آموزش و پرورش را تهدید می کند این است که تاکید بیش از حد بر فرایند رشد شناختی موجب میشود به جای توجه اصلی به مربی و پدیده های مورد علاقه وی به روانشناسی به ویژه به پدیده های مورد علاقه روانشناسی شناختی معطوف گردد

تفاوت‌های موجود میان روانشناسی و آموزش و پرورش

۳- آیا توصیف‌های روانشناسی باید تجویزهای آموزش و پرورش را محدود کند

روانشناسی یک سری اطلاعات در دسترس قرار می‌دهد که به اجزاء و عناصر متشکله یک نظریه تربیتی قابل تبدیل نیستند بلکه آنها به عنوان محدودیت‌هایی در

مقابل آنچه یک نظریه تربیتی به طور معنا داری تجویز میکند مطرح میشوند

بازده یا محصول نهایی آموزش و پرورش

– روانشناسان از عینی بودن مراحل رشد از طریق عطف به
هنجارهایی که مبتنی بر نمونه های وسیعی هستند دفاع می کنند

بازده یا محصول نهایی آموزش و پرورش

– بعد رشدی نظریه تربیتی به طور اساسی به هنجارهای توصیفی مربوط نخواهد بود بلکه به تجویز راه و روشی مربوط است که از طریق آن می توان مردم را برای رسیدن به هدف هایی کمال تربیتی که به صورت روشنی بیان شده است به بهترین صورت توانا ساخت

بازده یا محصول نهایی آموزش و پرورش

– در یک نظریه تربیتی بازده نهایی یک نوع انسان است در صورتی
که در نظریه رشد بازده نهایی یک نوع تفکر است

چه چیزی باید آموخته شود

– هیچ نوع درسی قبل از مرحله کمال و حتی بعد از آن بطور کمال فهمیده نمی شود

– عنوانی با سن مناسب است که در آن سن مفهوم به طور عادی به بهترین وجه فهمیده می شود

چه چیزی باید آموخته شود

- برنامه درسی معمولاً از مجموعه مفاهیم محلی تشکیل میشود که به طور گسترده ای حاصل تجربه افراد کم سواد است

- لازمه درک و فهم عمیق یک مفهوم، درک، و فهم مطالب مقدماتی ساده و اساسی است که قبلاً باید صورت بگیرد

چه چیزی باید آموخته شود

– برای اینکه چیزی برای کودکان با معنا باشد مستلزم رسیدن به مرحله کمال تربیتی است و هدف فرایند تربیتی این است که معنای مفاهیم را به تدریج تکمیل کند

چه موقع چیزهای معینی را باید تدریس کرد

– فرایند رشد تربیتی شامل گذشتن از مراحل مختلف به طور
کیفی و رسیدن به کمال است

چه موقع چیزهای معینی را باید تدریس کرد

– برای مشخص کردن چیزهای که باید تدریس شوند باید از نظر کیفی مراحل مختلفی را مشخص کرد که در طول آن فرد باید برای رسیدن به نوع خاصی از کمال تربیتی طی کند

چگونه باید چیزها را تدریس کرد

– سازمان دادن و ارائه مطالب به صورتی باشد که برای کودکان در مراحل مختلف رشد نشان بیشترین معنا را داشته باشد

– نظریه روانشناسی در مورد چگونگی تنظیم محتوا به صورتی که برای کودکان قابل فهم باشد کاربرد روشنی دارد

چگونه باید چیزها را تدریس کرد

– برنامه درسی رشدی ملاکی برای طراحی مواد و موضوعات مناسب برای رشد و همچنین ملاکی برای داوری کردن در باره آنها است

چگونه باید چیزها را تدریس کرد

– برنامه رشدی به ما نمی گوید کدام یک از روشها مناسب
تدریس از نظر رشد و تربیتی بهترین و ارزشمندترین
است

چگونه باید چیزها را تدریس کرد

– پاسخ به این سوال که چگونه چیزها را به بهترین صورت تدریس کنیم موضوعی است که مستقیماً به آزمون تجربی مربوط است تا استنتاج از نظریه رشدی

فصل چهارم

هدفهای آموزش و پرورش

هدفهای رفتاری فصل چهارم

۱- دلیل گوناگون هدف های تعیین شده برای آموزش و پرورش را بیان کنید

۲- راه بر طرف کردن اختلاف نظرها و رسیدن به توافق در مورد هدفها را ذکر کنید

۳- تفاوت اصول موضوعه و اصول متعارفه را باز گویند

هدفهای رفتاری فصل چهارم

۴- منابع سه گانه تعیین هدفهای آموزش و پرورش را نام ببرید

۵- مفهوم «نیاز» را از دو دیدگاه فلسفی و روانشناسی بیان کنید

۶- دو نوع طبقه بندی نیازهای اساسی انسان را از دو روانشناس ذکر کنید

هدفهای رفتاری فصل چهارم

۷- رابطه میان تغییرات اجتماعی و نیازهای جامعه و تعیین هدفهای آموزش و پرورش را بیان کنید

۸- نقش ملاک ها را در تعیین هدف ها ذکر کنید

۹- نقش و وظیفه فلسفه فردی و اجتماعی را در تعیین هدفهای آموزش و پرورش توضیح دهید

هدفهای رفتاری فصل چهارم

۱۰- وظیفه روانشناسی یادگیری را به عنوان ملاک گزینش هدف ها بیان کنید

۱۱- اصول پنج گانه هدف ها را که تا حدی جنبه اساسی و ثابت دارند نام ببرید

۱۲ - هدفهای آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی را نام برده و به زبان ساده توضیح دهید

مقدمه

هدف ها در تعیین و هماهنگ ساختن برنامه ها و فعالیت های آموزش و پرورش ، مشخص کردن راه و روشهای آموزش به ارزشیابی از برنامه ها ، کار و کوشش معلم و شاگرد و میزان پیشرفت نقش اساسی دارند

مقدمه

تعیین هدف های آموزش و پرورش از این جهت پیچیده است که هر کس مقصود و انتظاراتی را که از آموزش و پرورش دارد به عنوان هدف آموزش و پرورش مطرح می کند

مقدمه

فیلسوفان و مکاتب فلسفی هر یک هدف های را برای آموزش و پرورش تعیین می کنند که برخاسته از اندیشه و تفکرات آنان در باره واقعیت نمایی، طبیعت انسان و سرنوشت او است

اصول و منابع تعیین هدف‌های آموزش و پرورش

معنا و مفهوم اصل

- اصل در لغت به معنای ریشه و مبنا است
- علم آموزش و پرورش خود عبارت از شناسایی به مجموعه اصولی است که منشاء و مصدر رفتار آموزگار و دانش آموز می‌باشد

– اصول بنیاد و مبنا عمل و رفتار مربی و متربی هستند

اصول و منابع تعیین هدف های آموزش و پرورش

انواع اصول

۱- اصول متعارفه = قضایایی که در خود علم اثبات میشوند و به صورت قواعد کلی و یا قوانین در می آیند - مانند اصول مکانیک

اصول و منابع تعیین هدف‌های آموزش و پرورش

انواع اصول

۲- اصول موضوعه = مجموعه قضایا و احکام نظری که بدون استدلال و برهان در علمی پذیرفته می‌شوند و مسائل آن علم بر اساس آن اصول اثبات می‌شوند - مانند اصول تربیت پذیر بودن انسانها

اصول و منابع تعیین هدف‌های آموزش و پرورش

برای کشف اصول آموزش و پرورش به طور کلی باید سه منبع اصلی یعنی انسان، جامعه و نظریات فلاسفه و علما باید مورد بررسی قرار گیرد

منابع تعیین هدف‌ها

۱- یادگیری و نیازهای آن

۲- جامعه و نیازهای آن

۳- نظریات اصحاب علم و نویسندگان کتابهای درسی

ملاک و معیار انتخاب و تصریح هدف‌ها

۱- روانشناسی (به ویژه روانشناسی یادگیری و پرورشی)

۲- فلسفه آموزش و پرورش

۱- یادگیرندگان و نیازهای آنان

- معنای نیاز = اختلاف بین آنچه که هست و آنچه که باید باشد

- در تعیین هدفهای آموزشی نیازها و رغبت های یادگیرندگان باید
به عنوان یکی از منابع تعیین هدف ها مورد بررسی قرار گیرد

۱- یادگیرندگان و نیازهای آنان

– مطالعه نیازهای کودکان موجب شناخت نیازهای ارضاء نشده میشود و همچنین سبب می شود نقش یاری مدرسه به کودکان در تأمین نیازهایشان مشخص گردد و همین امر ممکن است به تعیین یک سلسله هدف های آموزش و پرورشی بیانجامد

طبقه‌بندی نیازها از نظر مازلو

۱- نیازهای فیزیولوژیک (آب و ...)

۲- نیازهای ایمنی (محافظت از خود ...)

۳- نیازهای اجتماعی (تعلق به گروه و ...)

۴- نیازهای احترام (شهرت و ...)

۵- نیازهای تحقق ذات

هرم نیاز از نظر مازلو

طبقه بندی نیازها از طریق پرسکارت

۱- نیاز های فیزیو لوژیک (غذا ، آب)

۲- نیاز های اجتماعی (محبت تعلق خاطر)

۳- نیاز های تکاملی (نیاز به چیزهای ماورای

خود)

۲- تغییرات و نیازهای جامعه

– تمدن صنعتی علاوه بر اینکه تکنولوژی، طبیعت و فرهنگ را دگرگون ساخته شخصیت را نیز دگرگون ساخته است و نظام اجتماعی یک پارچه ایجاد کرد که دارای تکنولوژی های خاص، نهادهای اجتماعی و وسایل ارتباطی ویژه خود که به یکدیگر مرتبط می شوند می باشد

۲- تغییرات و نیازهای جامعه

- در تعیین هدف های آموزش و پرورش باید اثرات و پیامد های تغییرات اجتماعی جامعه مورد بررسی دقیق قرار گیرد

۲- تغییرات و نیازهای جامعه

- نیازهای جوامع برای مقابله با تغییرات و یا تحمل ضربات
کوبیده آن پیش بینی میشود و آنها را مبنای هدف ها و برنامه
های آموزش و پرورش قرار دهند

۲- تغییرات و نیازهای جامعه

– مدارس نه تنها باید نسلی تربیت کنند که هم به مسائل زندگی خود آگاهی داشته باشند و هم دارای مهارتهای لازم برای مقابله با آنها، بلکه باید نسلی آینده نگر بار آورند که با پیش بینی مشکلات احتمالی زندگی آینده، خود را به معلومات و دانشها و ... برای زیستن در جهان آینده تجهیز کند

۳- اصحاب علم و نویسندگان کتابهای درسی

– معمولی ترین منبع تعیین هدف ها برای آموزش و پرورش هستند
حتی موضوعات درسی که برای تدریس تدوین و تنظیم می شوند
منعکس کننده نظریات و تصورات آنان از هدف ها برای آموزش
و پرورش می باشند

۳- اصحاب علم و نویسندگان کتابهای درسی

– انفورماتیک و توسعه ارتباط و ... از جمله عواملی هستند که برای متخصصان مواد درسی و نویسندگان کتب درسی امکانات بی شماری فراهم می آورند تا هدف های آموزش و پرورش را یکبار دیگر با توجه به پیشرفت سریع علوم و نیاز کودکان و مردان و زنان آینده کشور تعریف و تصریح کنند

ملاک گزینش هدف‌ها

۱- فلسفه آموزش و پرورش

- فلسفه آموزش و پرورش به عنوان ملاک یا غربال هدف‌هایی که بوسیله نیازهای شاگردان و جامعه و علمای تعلیم و تربیت انتخاب شده اند می باشد.

ملاک گزینش هدف‌ها

– فلسفه آموزش و پرورش هر جامعه ای از فلسفه اجتماعی آن
که نشانه جهت گیری و اتخاذ موضوع نظری جامعه در مورد
مسائل اساسی معنوی و مادی ، تربیتی اقتصادی و اجتماعی
است سرچشمه می گیرد

ملاک گزینش هدف‌ها

فلسفه آموزش و پرورش به عنوان ملاک گزینش هدف‌ها به ارزشهای زیر اهمیت بسزایی می‌دهد

۱- بازشناسی اهمیت فرد به عنوان یک انسان بدون توجه به نژاد و غیره

۲- شرکت در فعالیتهای جامعه برای هدف

ملاک گزینش هدف‌ها

۳- ترغیب مردم به انعطاف‌پذیری

۴- ایمان داشتن به هوش و استعداد آدمی به عنوان وسیله‌ای برای
مقابله با مشکلات

ملاک گزینش هدف‌ها

هدف‌های که با ارزشهای مطرح شده سازگار باشند در فهرست هدف‌های آموزش و پرورش گنجانده می‌شوند و گرنه در غیر اینصورت حذف می‌شوند

ملاک گزینش هدف‌ها

۲- روان‌شناسی پرورش و یادگیری

روانشناسی یادگیری اطلاعات مفیدی در اختیار ما می‌گذارند که در تعیین انواع هدف‌های ویژه نقش موثر دارند این اطلاعات در باره امکان تغییرات در افراد آدمی، شرایط لازم برای یادگیری، طول و مدت زمان لازم برای رسیدن به هدف‌های ویژه تئوری‌های یادگیری و ... میباشد

اصول هدفهای آموزش و پرورش

– هر کشوری مطابق با فلسفه اجتماعی ، جهان بینی خود
احتیاجات جامعه و انتظاراتی که از شاگردان دارند هدفهای
آموزش و پرورش را تعیین و تصریح می کند

اصول هدفهای آموزش و پرورش

– اصول هدفهای آموزش و پرورش تا حدودی جنبه ثابت و اساسی دارند و تقریباً مورد پذیرش دانشمندان تعلیم و تربیت و اهل فن می باشند

اصول هدفهای آموزش و پرورش

(۱) اصل تأمین رشد زیستی و سازگاری موجود انسانی در برابر محیط طبیعی و انجام دادن وظایف حیات

(۲) اصل موقعیت اجتماعی و شغلی

هدف مهم آموزش و پرورش یاری به شخص جهت کسب فن و دانش برای زندگی در محیط اجتماعی

اصول هدفهای آموزش و پرورش

۳) اصل آشنایی و اشتراک در تمدن انسانی

هدف آموزش و پرورش آماده کردن افراد برای شناخت اندیشه ها و افکار مطلوب و بطور کلی ارزشهای انسانی و ... میباشد

۴) اصل توجه به استعدادها و شخصیت فردی

تهیه تدارک و وسایل لازم برای آشکار نمودن علایق و استعدادهای دانش آموزان

اصول هدفهای آموزش و پرورش

(۵) اصل معنویت و تربیت روحی

هدف دیگر آموزش و پرورش ایجاد فضایل اخلاقی و معنوی و تزکیه نفس و... است

هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی

هدف آموزش و پرورش در اسلام شناخت خود، جامعه و همی از این طریق وجود یاری تعالی است

(۱) هدفهای ایمانی و اخلاقی

(۱-۱) هدف ها در رابطه با مبنای اعتقادی = شناخت خدا و پیامبران

(۱-۲) در رابطه با هدفهای اخلاقی = شناخت خود و کرامت انسان

هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی

(۲) هدفهای فرهنگی

شناخت و پذیرش فرهنگ اسلامی تلاش در حفظ و نشر آن و ...

(۳) هدفهای خانوادگی

تشکیل خانواده و قداست آن ، تقویت مشارکت در میان اعضاء

خانواده

هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی

۴) هدفهای اجتماعی

رعایت حقوق همه انسانها ، تقویت روحیه تعاون و ...

هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی

(۵) هدف سیاسی

۱-۵) در زمینه سیاست داخلی = مبارزه با استکبار - پذیرش اصل رهبری

۲-۵) در زمینه سیاست خارجی = ارتباط با دیگر جوامع انسانی بر اساس عدل و انصاف

هدف آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی

(۶) هدفهای دفاعی و اخلاقی

نیرومندی بدن به منظور جهاد فی سبیل الله

(۷) هدفهای اقتصادی

تربیت روحیه احترام به کار و کوشش

فصل پنجم

آموزش و پرورش در دوره طفولیت و اول کودکی

هدفهای رفتاری فصل پنجم

۱- سه معنا و مفهوم را برای رشد بیان کنید

۲- چهار اصل و قانون رشد را به زبان خود بیان کنید

۳- مراحل رشد و دورانهای آن را از نظر نویسنده این کتاب نام ببرید

۴- تغییرات مهمی را که در دوره طفولیت در کودک روی میدهد

به ترتیب وقوع شرح دهید

هدفهای رفتاری فصل پنجم

۵- نتایج و تبعات تربیتی حاصل از شناخت دوره طفولیت را بر شمارید

۶- تغییرات مهم دوره اول کودکی را از جنبه های جسمانی ، اجتماعی ، شخصیتی و عاطفی به ترتیب وقوع شرح دهید

۷- عوامل موثر در رشد و تکامل عواطف را نام ببرید

هدفهای رفتاری فصل پنجم

۸- نتایج و تبعات تربیتی ناشی از شناخت دوره اول کودکی را بر

شمارید

۹- اهمیت بازی را از نظر آموزشی و درمانی و همچنین نقش آن را

در شناختن کودک توضیح دهید

۱۰- تفاوت های بازی و کار را ذکر کنید

اهمیت شناخت مربی (کودک)

ظهور دانشمندان بزرگ تربیتی و پیشرفت چشمگیر دانش زیست شناسی و روانشناسی به ویژه روانشناسی کودک در باره رشد ذهنی و فعالیت های روانی باعث اهمیت کشف و شناخت مراحل رشد مربی و اتخاذ تدابیر تربیتی متناسب با آن مراحل شد

رشد کودک و مراحل تربیت

الف) معنا و مفهوم رشد

رشد کمی یا نمو = افزایش کمیت ابعاد و مقدار رشد کیفی – تغییر
و تکامل و پیچیده شدن اعمال و حرکات

رشد درونی و فطری = تغییرات از نظر زیستی

رشد کودک و مراحل تربیت

رشد یک رشته‌ی تغییرات تدریجی مداوم و پیوسته است که در

یک جهت معین به جلو می‌رود تا در نتیجه‌ی آن انسان به

غایت کمال و بلوغ برسد

رشد کودک و مراحل تربیت

(ب) اصول و قوانین رشد

۱- رشد به صورت تغییرات تدریجی انجام می گیرد (دوره‌ی جهش و آرامش)

۲- رشد فرایند مداوم است

۳- سرعت رشد در انسان یکسان نیست

۴- هر مرحله از رشد دارای ویژگیهای مخصوص به خود است

رشد کودک و مراحل تربیت

پ (مراحل رشد

تقسیم مراحل رشد از نظر موريس دبس

- ۱- دوره پرستاری از کودک (تا ۳ سالگی)
- ۲- دوره کودکستانی (از ۳ تا ۷ سالگی)
- ۳- دوره دبستانی (از ۷ تا ۱۳ یا ۱۴)
- ۴- دوره نگرانی (از ۱۱ تا ۱۶)
- ۵- دوره جوش و خروش جوانی (از ۱۶ تا ۲۰)

رشد کودک و مراحل تربیت

مراحل رشد از دیدگاه دکتر شکوهی

۱- دوره طفولیت (تا هیجده ماهگی)

۲- دوره کودکی اول (از ۲ تا ۴ سالگی)

۳- دوره کودکی دوم (از ۴ تا ۷ سالگی)

رشد کودک و مراحل تربیت

مراحل رشد از دیدگاه دکتر شکوهی

۴- دوره کودکی سوم (از ۷ تا ۱۲ سالگی)

۵- دوره نوجوانی (از ۱۲ تا ۱۶ سالگی)

۶- دوره جوانی (از ۱۶ تا ۲۰)

رشد کودک و مراحل تربیت

مراحل رشد از دیدگاه دکتر تقی پور

- ۱- دوره شیرخوارگی (تا ۳۰ ماهگی)
- ۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا ۶ سالگی)
- ۳- دوره دوم کودکی (از هفت سالگی تا ابتدای بلوغ)
- ۴- دوره نوجوانی یا بلوغ (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)
- ۵- دوره جوانی یا شباب (از ۱۶ تا ۲۰ سالگی)

اهمیت طبقه‌بندی مراحل رشد

طبقه بندی این امکان را فراهم می کند که :

۱- برنامه تربیتی را متناسب با ویژگیها و نیازهای هر یک از

مراحل رشد تنظیم و اجرا کنیم

۲- از کودک به اندازه مرحله رشد او انتظار داشته باشیم

اهمیت طبقه‌بندی مراحل رشد

طبقه‌بندی این امکان را فراهم می‌کند که :

۳- رشد کودک که بر اثر عوامل نا مساعد محیط دچار

رکود شده با ترتیب دادن شرایط لازم زمینه جبران عقب

ماندگی او را فراهم کنیم

مراحل رشد

۱- دوره طفولیت (از تولد تا ۳۰ ماهگی)

- آهنگ رشد سریع است
- تغییرات در دستگاه گوارش و رویدن دندانهای شیری (۶ تا ۸ ماهگی)
- رشد عضلات ارادی (نشستن و راه رفتن)
- رشد عضلات دستگاه های صوتی همراه با تکامل سلسله اعصاب به ویژه همکاری اعصاب لب، زبان و عضلات گلو است

مراحل رشد

۱- دوره طفولیت (از تولد تا ۳۰ ماهگی)

– رشد تکلم در سه مرحله

۱- فعالیت درونی یا باطنی در ۷ و ۸ ماهگی (کودک با خودش حرف می زند)

۲- دوره گیرنده گی (کلمات و گفتار دیگران را فقط درک میکند تا ۱۳ ماهگی

طول می کشد

مراحل رشد

– رشد تکلم در سه مرحله

۳– کودک توانایی به کار بردن لغات و کلمات را کسب می کند سخن گفتن از حدود ۲ سالگی آغاز می شود سخن گفتن وسیله ای برای بیان احساسات ، اجتماعی شدن ارتباط تفهیم و تفاهم با سایرین است

مراحل رشد

۱- دوره طفولیت (از تولد تا ۳۰ ماهگی)

- رشد عواطف یکی دو ماه بعد از تولد

برای اینکه روحیه استقلال طلبی و حادثه جویی کودکان محفوظ بماند به هیچ وجهی اهمیت خاطر طفل نباید به خطر بیفتد

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

(۲-۱) رشد جسمانی

– تکامل استخوانها در این دوره عبارت از رشد و تغییر تعداد و نحوه ارتباط آنها است

– رشد دستگاه اعصاب تا چهار سالگی سریع و بعد از آن زه آرامی و کندی صورت می گیرد

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

(۲-۱) رشد جسمانی

- رشد عضلات در طی پنج سال اول زندگی در عضلات بزرگ بدن بعد از

آن متوجه عضلات کوچک می شود

- قسمت اعظم مهارت‌های بدنی و عضلانی باید در این دوره به کودک

آموخته شود زیرا کودک خردسال از طفل نسبتاً بزرگسال انعطاف پذیر تر

است

مراحل رشد

مزایای مسلط بودن بر بدن برای کودک

- ۱- موجب لذت و تفریح کودک می شود
- ۲- بی نیازی کودک به دیگران استقلال او را فراهم می آورد
- ۳- سبب سازگاری و موفقیت کودک در مدرسه می شود
- ۴- در رشد اجتماعی کودک تاثیر فراوانی دارد
- ۵- در رشد شخصیت کودک موثر است

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۱- کودک در این دوره فوق العاده فعال هستند - شدیداً به

مراقبت نیاز دارند

۲- کودکان بعد از فعالیت شدید نیاز به استراحت دارند

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۳- عضلات کوچک هنوز به خوبی رشد نکرده اند - در بستن بند کفشها آنها را کمک کنید

۴- تمرکز چشم روی اشیاء کوچک مشکل است - از آنها انتظار انجام کارهای ظریف را نداشته باشید

۵- استخوانهای سر هنوز نرم هستند - از ضربات سنگین آنها را محفوظ نگه دارید

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۶- به علت جلوتر بودن دختران در مهارتهای حرکتی بهتر

است از ترتیب دادن مسابقات بین آنها پرهیز کنید

۷- برتری یکی از دستها در سنین ۵-۶ سالگی کاملاً مشهود

است

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

۲-۲) رشد اجتماعی

غرض از رشد اجتماعی درک روابط متقابل ، هماهنگی و همکاری

با هیئت اجتماع و گردن نهادن به موازین و سنن آن می باشد

سازگاری اجتماعی → خود نمایی → خود مداری

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

۲-۳) رشد شخصیت

– تصویری که کودک از محیط خانه بدست می آورد اهمیت اساسی در زندگی او دارد زیرا بر پایه این تصویر ابتدایی است که سخنان دیگران و موفقیت خود را در اجتماع ارزیابی می کند

– خانواده، قضاوت‌های پدر و مادر و سایر افراد خانواده ستایش یا سرزنش آنها در رشد شخصیت کودک سهم بسزایی دارند

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

۲-۴) رشد عاطفی

– تکامل عواطف نتیجه یادگیری و رشد بدنی می باشد

– عوامل شرطی ، تقلید و یادگیری در رشد عواطف موثرند

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

۵-۲) رشد ذهنی

- در دوره طفولیت طفل با استفاده از حواس به معانی انگیزه های که با آنها در تماس بود پی می برد
- کودک از راه پرسش در صد کسب اطلاع و ارضای کنجکاوی خود بر می آید
- کودک در صورتی می تواند به معنای اشیاء پی ببرد که بتواند روابط بین آنها را درک کند

مراحل رشد

۲- دوره اول کودکی (از ۳۰ ماهگی تا شش سالگی)

(۲-۵) رشد ذهنی

- به موازات افزایش سن توانای کودک در طبقه بندی اشیاء که مقدمه درک مفاهیم مجرد است پیوسته رو به افزایش است
- در نتیجه رشد ذهن کودک به تدریج اجراء متفاوت در یک شیء را تشخیص می دهد و چیزهای که اوصاف مشترک دارند در یک گروه طبقه بندی می کند

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی عاطفی و ذهنی

- ۱- در این دوره کودک می کوشد از نفوذ بزرگتران خود را آزاد سازد و مستقل باشد و بیشتر تمایل دارد با کودکان هم سن و سال و همجنس باشد
- ۲- بازیهای گروهی با تعداد کم و بدون سازمان مناسب انجام می پذیرد

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی عاطفی و ذهنی

۳- اغلب کودکان با هم نزاع کوتاه مدت دارند که زود فراموش می شود توجه دادن به حقوق سایرین بهترین راه برای جلوگیری از نزاع است

۴- کودکان بیشتر از بازیهای نمایشی سود می برند به کودکان فرصت شرکت در چنین بازیهای داده شود

۵- به کودکان اجازه داده شود عواطف خود را آزادانه بیان کنند

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی عاطفی و ذهنی

۶- حسادت در میان کودکان در این دور عادی است - مربی باید توجه و

محبت خود را به طور مساوی میان آنها تقسیم کند

۷- تخلیل و قصه گویی در این دوره به اوج خود می رسد معلمان کودکان

را تشویق کنند که تنها در ساعات قصه گویی اقدام به گفتن قصه کنند

مراحل رشد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی عاطفی و ذهنی

۶- حسادت در میان کودکان در این دور عادی است - مربی باید توجه و

محبت خود را به طور مساوی میان آنها تقسیم کند

۷- تخیل و قصه گویی در این دوره به اوج خود می رسد معلمان کودکان

را تشویق کنند که تنها در ساعات قصه گویی اقدام به گفتن قصه کنند

۳- بازی و کودک

اهمیت بازی

- بازی در رشد و نمو، تربیت فعلی و آینده کودک به ویژه در تشخیص طلبی او نقش مهمی دارد
- بازی به کودک مجال و فرصت اظهار شخصیت می دهد بازی از فشارهای درونی کودک که حاصل بر آورده نشدن تمایلات و نیازمندیهای او است می کاهد
- کودک از طریق بازی چگونگی برقرار کردن روابط با دیگران را می آموزد

اهمیت بازی در شناختن کودک

- رشد کامل و بروز شخصیت واقعی کودک به وسیله بازی
امکان پذیر است

- از راه بازی آدمی شخصیت و استعداد خود را بروز می
دهد

تعریف بازی و فرق آن با کار

بازی به فعالیتی اطلاق می شود که برای منظور خاصی انجام نمی گیرد

– بازی غیر جدی فاقد ارزش اخلاقی و یک نوع فعالیت آزادی است و
اکثراً دارای هدف نیست

– انگیزه کودک از فعالیت بازی لذت است

فصل ششم

آموزش و پرورش در دوره دوم کودکی و نوجوانی

هدف‌های رفتاری فصل ششم

۱- ویژگی‌های دوره‌ی دوم کودکی را از جنبه‌ی رشد جسمانی، اجتماعی و ذهنی باز گوید

۲- ویژگی‌های مراحل دوره‌ی دوم کودکی را با ذکر سن شروع و خاتمه‌ی آن بیان کنید

۳- نکات مهم تربیتی دوره‌ی دوم کودکی در رابطه با رشد جسمانی، اجتماعی و ذهنی ذکر کرده و هر کدام را توضیح دهید

هدف‌های رفتاری فصل ششم

۴- دو عامل موثر در به‌خاطر سپردن مطالب را توضیح دهید

۵- ویژگی‌های دوره‌ی نوجوانی (بلوغ) را از نظر رشد

جسمانی، عاطفی، و اجتماعی برشمارید

۶- نکات مهم تربیتی دوره نوجوانی را در رابطه با رشد

جسمانی، روانی و ذهنی بیان کنید

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

(۱-۱) رشد جسمانی

– مرحله اول از ۷ تا ۹ سالگی رشد و تکامل بدنی نیست به دوره های قبل و

بعد کندتر و آرامتر است

– رشد مغز در ۹ سالگی بر حجم نهایی خود می رسد

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

(۱-۱) رشد جسمانی

– مرحله دوم از ۹ تا ۱۱ سالگی مجدداً آهنگ رشد سریعتر می شود فعالیت
غدد درون ریز تشدید می شود تغییرات و تحولات سریع در اندامهای
گوناگون پدید می آید

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۱- کودکان به فعالیت بدنی بسیار علاقه دارند - مرییان باید مانع

بازیها و کارهای بی پروای کودکان باشند

۲- کودکان هنوز به دوره های متناوب استراحت نیاز دارند معلمان

آگاه بعد از هر فعالیت سختی فعالیت آرام بخشی را تدارک می

بینند

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۳- از نظر رشد عضلات کوچک کودک هنوز آمادگی برای کارهای

ظریف پیدا نکرده است

۴- تطابق و هماهنگی چشمها تا سن ۸ سالگی هنوز در بیشتر کودکان

کامل نشده است - کودکان را باید از مطالعه به مدت نسبتاً طولانی

بر حذر داشت

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

نکات مهم تربیتی این دوره در رابطه با رشد جسمانی

۵- کودکان این دوره مستعد ابتلاء به بیماریهای متداول دوره

کودکی هستند

۶- تطابق و هماهنگی اندامهای حرکتی به بهترین وجهی کامل شده

است

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

۲-۱) رشد اجتماعی

- کودکان گروه‌های مستقل تشکیل می‌دهند تشکیل گروه در این دوره نتیجه تمایل شدید کودکان به استقلال و رهایی از هر گونه مداخلات بزرگسالان است
- با عضویت در گروه‌ها یک میل تعلق‌ی روح و وفاداری و همبستگی شدیدی نسبت به گروه در کودک ایجاد می‌شود

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

۳-۱) رشد ذهنی

- از نظر رشد ذهنی هنوز به مرحله تفکر انتزاعی نرسیده است

- حافظه کودک در ۹ سالگی بی اندازه فعال و قوی است

- هر چیز که مورد علاقه کودک باشد می تواند به سرعت یاد

بگیرد و به خاطر بسپارد

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

۳-۱) رشد ذهنی

– کودک با مفاهیم مقدار، مساحت، وزن، حجم اشیاء و زمان آشنا می شود

– به مفهوم ثابت ماندن یا بقاء کمیت های یاد شده پی می برد

– تفکر کودک در این مرحله انضمامی و تنها در مورد اشیای محسوس و واقعی صورت می گیرد

۱- دوره دوم کودکی (از ۷ تا ۱۱ سالگی)

۳-۱) رشد ذهنی

- استعداد موسیقی زودتر از سایر استعدادها و معمولا در سن ۹ سالگی آشکار می شود پس از آن استعداد مکانیکی و توانایی مهارتهای فنی پدیدار می شوند
- استعداد ریاضی و ادبی در دوره نوجوانی ظاهر می شوند

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی و ذهنی

۱- کودکان در دوره واقع‌گرای اخلاقی هستند برای آنها دانستن
چرایی و چگونگی سازگاری با مقررات در موقعیتهای ویژه
مشکل است

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی و ذهنی

۲- در اوایل این دوره دعواهای لفظی بیش از خشونت های بدنی است

۳- رقابت در میان کودکان قابل توجه است تا یک سطح شکل مطلوبی از انگیزه ها است

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی و ذهنی

۴- کودکان دبستانی نسبت به انتقاد و استهزا بسیار حساس هستند بهتر است معلمان بطور زیادی از تقویت های مثبت مانند تعریف و تمجید استفاده می کنند

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی و ذهنی

۵- کودکان در دوره دبستان بی اندازه مشتاق یادگیری هستند تدریس در این دوره باید مبتنی بر انگیزه و نیازهای کودکان باشد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد اجتماعی و ذهنی

۶- کودکان دوست دارند حرف بزنند و همه چیز را در کلاس بازگو کنند مربی باید ضمن اینکه به کودکان فرصت بازگویی مطالب را بدهند بحث کودکان را به سوی مسیر موضوع اصلی هدایت کند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

– روسو این مرحله از زندگی را تولد دوم نامیده است

– در این دوره بلوغ برای دختران و پسران دشواری های پیش می

آورد انتظارات و مقتضیات اجتماعی را نیز باید بر آورده کنند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۱-۲) رشد جسمی

- در این دوره فعالیت شدید غدد درون ریز به ویژه از دیاد هورمونهای جنسی موجب تغییرات فیزیولوژیکی قابل توجهی می شوند
- استخوانها از نظر اندازه تعداد ، شکل و ساختمان درونی رشد سریع پیدا می کنند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۱-۲) رشد جسمی

– دخترها در مهارتهای که مستلزم دقت است از پسرها جلو تر هستند
اما پسران در فعالیت های که نیاز به سرعت و دقت دارند مهارت
زیادتر از خودشان می دهند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۲-۲) ارتباط بلوغ جسمی با شخصیت

- نوجوانان در این دوره موفقیت و حالت خود را با ارزشهای که در میان افراد یک فرهنگ و اجتماع معتبر هستند مورد مقایسه و سنجش قرار می دهند
- نحوه نگرش فرد نسبت به ویژگی های بدنی خود یکی از عناصر اعتماد به نفس در هر سن و سالی به ویژه در نوجوان است

نقش تربیتی مهم در رابطه با رشد جسمی

۱- در نتیجه رشد سریع در اول بلوغ اندام نوجوانان نا موزون به نظر می
رسد

۲- نوجوانان در این دوره از تندرستی نسبتاً خوبی برخوردارند وظیفه
مربیان است توجه آنها را به نحوه و نوع تغذیه متناسب با نیازهای رشد
بدنی جلب کند

نقش تربیتی مهم در رابطه با رشد جسمی

۳- تحمل جسمی و روانی نوجوانان محدود است تهیه برنامه های متنوع و پیش بینی دروس مختلف در ساعت متفاوت کوششی است که در جهت کم کردن دوره سستی نوجوانی به کار می رود

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۲-۳) رشد عواطف و سازگاری اجتماعی

در این دوره تعادل روانی بر هم می خورد تشخیص طلبی و سازگاری اجتماعی فرد از نو دچار آشفتگی می گردد نوجوان می خواهد شخصیت خود را ثابت کند به این سبب با بزرگسالان مخالفت می کند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۲-۳) رشد عواطف و سازگاری اجتماعی

- به چیزها و اموری دلبستگی پیدا می کند و نقشه های طرح می کند که توانایی به دست آوردن و یا انجام دادن آنها را ندارد

- از لحاظ روانی همیشه بین قدرت و ناتوانی هیجان و ترس به سر میبرد

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۲-۴) رشد ادراک و قوای ذهنی

- سرعت رشد عقلی از ۱۳ تا ۱۶ سالگی زیاد می شود و از آن به بعد از سرعت آن کاسته میشود در حدود سن ۱۸ سالگی حالت نسبتا با ثباتی پیدا می کند

۲- دوره نوجوانی (بلوغ) (از ۱۱ تا ۱۶ سالگی)

۲-۴) رشد ادراک و قوای ذهنی

- سنین نوجوانی با رسید به مرحله آخر رشد عقلانی و کسب توانایی
تفکر انتزاعی مشخص میشود به عبارت دیگر تفکر نوجوان در این دوره
منطقی است

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد روانی ذهنی

- ۱- منبع قواعد کلی رفتار نوجوانان گروه همسالان است تدوین قواعد رفتار از طرف کودکان گامی به سوی زندگی مستقل است
- ۲- نوجوانان نیاز شدید به تأیید دارند معلمان ضمن تأیید فعالیتهای آنان در اداره مدرسه از آنها استفاده می کنند

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد روانی ذهنی

۳- نوجوانان علاقه مندند نظر دیگران را رد مورد خود بدانند - نوجوان باید یاد بگیرد انتقادات سازنده را بپذیرد و آنها را در جهت بهبود بکار گیرد

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد روانی ذهنی

۴- در این دوره رفتار و حالات دانش آموزان بی ثباتی و غیر قابل پیش بینی است این بی ثباتی ناشی از تغییرات زیستی و موقعیتی که نوجوان میان کودکی و بزرگسالی قرار گرفته است

نکات مهم تربیتی در رابطه با رشد روانی ذهنی

۵- خشم ناگهانی در نوجوان اغلب اوقات نتیجه ترکیب تنش

های روانی عدم تعادل بیولوژیکی و خستگی می باشد

۶- دانش آموزان تمایل زیادی به داشتن رویای روز یا خواب

در بیداری در آنان وجود دارد

فصل هفتم

معلم

(ویژگیهای شخصی، حرفه ای و فنی)

هدف های رفتاری فصل هفتم

۱- اهمیت نقش معلم در نظامهای آموزش و پرورش را از نظر

مؤلف این کتاب بیان کنید

۲- طبقه بندی صفات و ویژگیهای معلم را نام ببرید

۳- با داشتن فهرستی از صفات و ویژگیهای معلم تشخیص بدهید

کدام یک شخصی و کدام یک حرفه ای و فنی هستند

مقدمه

– نقش معلم بعد از دانش آموز رکن اساسی آموزش و پرورش است

– نحوه تفکر و نوع جهان بینی معلمان یک قوم و ملت در چگونگی و نوع تفکر سیادت و شقاوت آن قوم تاثیر کای و غیر قابل انکار دارد

مقدمه

– مهمترین وسیله رسیدن جامعه به غایت و هدفهای
آموزش و پرورش معلم دانا و تواناست

۱- ویژگیهای شخصی معلم

۱-۱) برخورداری از لحاظ جسمانی سالم و قوی و از نظر روانی و عاطفی متعادل باشد

۱- ویژگیهای شخصی معلم

۲-۱) پایبند به ارزشها و اصول انسانی و اجتماعی

یکی از هدفهای آموزش و پرورش انتقال ارزشهای معنوی، اخلاقی و

اجتماعی جامعه به کودکان و نسل آینده می باشد لازمه راهبرد

و نیل به این هدف اعتماد و ایمان معلم است

۱- ویژگیهای شخصی معلم

۳-۱) برخورداری از استعدادها و قوای ذهنی نسبتا خوب حافظه

بزرگترین سرمایه معلم و مهمترین استعدادی است که معلم را

در تدریس خوب و کسب دانش یاری می کند

۲- ویژگیهای حرفه‌ای و فنی معلم

معلم برای ایفای وظایف خود باید اهل علم و صاحب معرفت و دانش
و دارای مهارتهای زیادی باشد

۱-۲) معلومات عمومی

معلم باید اجمالی درباره‌ی علوم طبیعی، اجتماعی، سیاسی،
اقتصادی و ادبیات و هنر و فرهنگ داشته باشد

۲- ویژگیهای حرفه‌ای و فنی معلم

۲-۲) معلومات فنی و حرفه‌ای

۲-۲-۱) معلومات تخصصی

– معلم باید در رشته‌ای که تدریس می‌کند اطلاعات جامع و کافی داشته باشد

– معلم باید متناسب با پیشرفت زمان معلومات خود را توسعه دهد

۲- ویژگیهای حرفه‌ای و فنی معلم

۲-۲) معلومات فنی و حرفه‌ای

۲-۲-۲) معلومات حرفه‌ای

– معلم علاوه بر شایستگی عقلانی و صلاحیت علمی و نگرشهای زیستی باید بتواند آنها را در عرضه‌ی عمل به‌مورد عمل بگذارد

۲- ویژگیهای حرفه‌ای و فنی معلم

۲-۳) مهارت در برقراری روابط و مناسبات شخصی

۱-۳-۲) روابط و مناسبات شخصی میان معلم و دانش آموز

دید یا اعتماد فلسفی معلم و یا هر یک از اعضای جامعه در باره ی

طبیعت یا ذات انسان اساس رفتار و نوع روابط او را با دیگران

تشکیل می دهد

۲- ویژگی‌های حرفه‌ای و فنی معلم

۲-۳-۲) روابط و مناسبات شخصی میان معلم ، همکاران و اولیای دانش آموزان

معلم باید میل به همکاری توأم با عواطف و احساسات عالی و فکری روشن با همکاران خود و اولیای دانش آموزان برای تحقق امر مهم آموزشی و پرورش داشته باشد

فصل هشتم

تدریس

هدف‌های رفتاری فصل هشتم

۱- فعالیت‌های مشخص عمل یا فرایند آموزشی و پرورش را نام ببرید

۲- تعریف یادگیری را بیان کنید

۳- دو ویژگی یادگیری را نام ببرید

۴- ارتباط آموزش و پرورش و یادگیری را در یک جمله بیان کنید

هدف‌های رفتاری فصل هشتم

۵- دو دلیل برای اهمیت نقش تدریس در فرآیند آموزش و پرورش بیان کنید

۶- مشخصه یا ویژگی‌های تدریس را نام ببرید و برای هر کدام دو خط توزیع دهید

۷- حداقل سه روش یا الگوی تدریس را نام ببرید، و ملاک یا ملاکهای انتخاب این الگو را بیان کنید

مقدمه

آموزش و پرورش شامل گروهی از فعالیت های مرتبط باهم
است که همگی به نحوی در رسیدن به هدف های انسان
فرهیخته سهمیم هستند

۱- مفهوم یادگیری

- فرایند آموزش و پرورش متضمن یادگیری است یادگیری را به وجود آمدن تغییر و تحول در رفتار تعبیر و تفسیر کرده اند
- تغییراتی یادگیری محسوب می شود که از نظر منطقی دارای دو ویژگی تسلط و تجربه باشد

۱- مفهوم یادگیری

۱-۱) تسلط

زمانی می‌گوییم یاد گرفتیم که به اندازه یا حد معینی از دانستن و یا توانایی انجام دادن کاری دست یافته باشیم

۱-۲) تجربه

یادگیری تغییر رفتار به وسیله تجربه که حاصل تعامل فرد با محیط است به وجود می‌آید

۱- مفهوم یادگیری

۳-۱) آموزش و پرورش و یادگیری

همه فرایندهای آموزش و پرورش فرایندهای یادگیری هستند اما همه فرایندهای یادگیری فرایندهای آموزش و پرورش نیستند ملاک ارزشی آموزش و پرورش برای داوری کردن درباره فرایندها و بازده آنها به کار برده می شود

۲) مفهوم تدریس

– یادگیری و آموزش و پرورش مستلزم تدریس نمی باشند

– تدریس مجموعه ای از فعالیتها برای وا داشتن شاگردان برای یاد گرفتن

ویژگیهای مفهوم تدریس

الف) قصد فراهم کردن موجبات یادگیری

- تدریس فعالیتی به قصد معین است فعالیتی که هدف آن فراهم کردن موجبات یادگیری و وادار کردن شاگردان به یادگیری است
- فعالیت های مربوط به فراهم کردن موجبات انواع مختلف یادگیری متفاوت هستند

ویژگیهای مفهوم تدریس

(ب) مشخص کردن آنچه باید آموخته شود

کسی که بخواهد فعالیتهای مبتنی بر مقصودش موثر و نتیجه بخش باشد لازم است آنچه را که باید یاد گرفته شود بطور روشن و یا حداقل به صورت اشارات ضمنی، نمایش نشان دادن، تشریح و توضیح به یادگیرنده معلوم

بدارد

ویژگیهای مفهوم تدریس

پ) در نظر گرفتن وضع شناختی یاد گیرنده

طراحی سنجیده و تنظیم آگاهانه فعالیتها به طوری که دیگران یاد بگیرند برداشتن اولین قدم به سوی تدریس مبتنی بر مقصود است

ویژگیهای مفهوم تدریس

ت) مشخص کردن محتوا و روشها

در پشت سر برنامه ریزی فعالیتهای خاص دو ملاحظه فلسفی

مورد توجه قرار می گیرند

ویژگیهای مفهوم تدریس

اولین ملاحظه فلسفی در برنامه ریزی فعالیتها مشخص کردن سه مورد زیر است

- ۱- مشخص کردن هدف های آموزشی (مقاصد)
- ۲- مشخص کردن محتوا یا موضوع برای رسیدن به هدف (آنچه باید آموخته شود)
- ۳- مشخص کردن روش یا تشکیل ارائه محتوا

۳- فعالیت ویژه تدریس و یادگیری

انتخاب الگو و رویه های مختلف تدریس و وسایل و تجهیزات
آموزش بستگی به هدفهای آموزش و بیان روشنتر و دقیقتر آنها
و به نوع سازمان و موضوع محتوا دارد

فصل نهم

انضباط

هدفهای رفتاری فصل نهم

۱- انواع انضباط را نام ببرید و هر کدام از آنها را تعریف کنید

۲- ارتباط میان انضباط ، یادگیری ، و آموزش و پرورش را ، به طور خلاصه ، بیان کنید

۳- برای هر یک از انواع سه گانه انضباط یک مثال آموزشی از متن کتاب ذکر کنید

هدفهای رفتاری فصل نهم

۴- عامل اطلاعات ، و ارتباط میان تمایلات شخصی و پیروی از

قواعد را در هر یک از انواع انضباط ذکر کنید

۵- سه شرط ضروری برای تنبه را از حفظ بگویید

هدفهای رفتاری فصل نهم

۶- تنبیه و انضباط را با هم مقایسه کنید و بگویید چرا مردم در

طور معمول این دو را با هم اشتباه می کنند

۷- سه علت بی انضباطی دانش آموزان در مدرسه را نام ببرید و

برای هر کدام سه نمونه از کتاب ذکر کنید

۱- مفهوم انضباط (دیسپلین)

– انضباط از کلمه ضبط و بر معنای خویشتن داری و پیروی از قواعد است

– آموزش و پرورش مستلزم یادگیری است و همه یادگیری ها نیز مستلزم پیروی از قواعد یعنی انضباط می باشد در نتیجه آموزش و پرورش ضرورتاً مستلزم انضباط نیز می شود

۱- مفهوم انضباط (دیسپلین)

– انضباط فضیلتی است که نقش آن رساندن انسان به نقطه
اوج رشد و کمال است

انواع انضباط

الف) انضباط شخصی

عامل انضباط درونی است شخص کلیه قواعد و مقررات مربوط به انجام دادن کاری یا داشتن چیزی را با طیب خاطر می پذیرد و مطابق آن عمل می کند در این انضباط نوعی آزادی وجود دارد

انواع انضباط

ب) انضباط تحمیلی

– عامل انضباط خارجی است و بیشتر خواست افراد دیگر مانند معلم و... است

– کودک به انجام دادن اعمالی مجبور است که دیگران از طرق تحت تاثیر و نفوذ قرار دادن و سوء استفاده از امیال و ترسهای وی می خواهند انجام دهد

انواع انضباط

پ) انضباط واسطه ای

- دارای ارزش تربیتی بیشتری است
- میان گردن نهادن به قواعد و مقررات و آنچه مورد خواست و میل کودک است ارتباط طبیعی وجود دارد
- وقتی که دانش آموز معلمش را تحسین می کند و او را مورد سرمشق قرار می دهد

انواع انضباط

ت) انضباط به معنای حفظ نظم و مقررات

– منظور از انضباط در مدرسه به وجود آوردن و یا حفظ شرایط

کلی نظم و ترتیب است که بدون آن هیچ چیزی بطور موثری

آموخته نمی شود

انواع انضباط

ت) انضباط به معنای حفظ نظم و مقررات

– نظم و ترتیب مورد انتظار باید به طور منطقی با سن، تعداد کودکان، نوع چیزهای که آموخته می شوند و سایر متغیرات متناسب باشد

انواع انضباط

ت) انضباط به معنای حفظ نظم و مقررات

انضباط به معنای پیروی از قواعد برای آموزش و پرورش ضروری است زیرا بخش اعظم معلوماتی را که به وسیله آموزش و پرورش کسب می کنیم در نتیجه پیروی از قواعد معرفت نظام یافته است

۲- تنبه

تنبه از نظر تجربی یعنی حفظ شرایط نظم و ترتیب شرط همیشگی انضباط است

تنبه دارای سه شرط ضروری است

۱- مستلزم تحمیل عمدی درد و الم است

۲- درد و الم باید به عنوان پیامد نقص قوانین و مقررات بر فرد

متخلف تحمیل شود

۳- تحمل درد و الم باید از طرف فرد صاحب اقتدار باشد

۲- تنبه

– انضباط بر خلاف تنبه نه تنها درد آور نیست بلکه ضرورتاً ناشی از مقام اقتدار هم نیست

– تنبه در مدارس اصلاح خاطی . متخلف نیست بلکه باز داشتن او از اعمال خلاف است

۲- تنبه

– بهتر است تدابیری اندیشیده شود تا انواع تنبه همه خصوصیات باز دارنده را داشته باشند هم کودکان را اصلاح کند

– نتیجه تأسف بار تنبه این است که به احتمال قوی شاگرد را نسبت به مقاصد مدرسه بیشتر بیزار کند

۳) علل بی انضباطی

۱-۳) علل روانی

در صورتی که مقررات مدرسه با نیازها و ویژگیهای سنی دانش آموزان منطبق و هماهنگ نباشد احتمال بی اعتنایی به قوانین و مقررات وجود دارد

۳) علل بی انضباطی

بعضی از نیازهای که بر آورده نشدن آنها باعث بی انضباطی
میشود

۱-۱-۳) میل به آزادی

هر وقت از شاگرد سلب شود و پیوسته تحت مراقبت شدید قرار
گیرد در پی فرصتی خواهد بود که نظم و قاعده را بر هم زند

۳) علل بی انضباطی

۲-۱-۳) میل به بازی و حرکت

کودک در سنین مختلف در حال رشد است لازمه این رشد جنب و جوش و حرکت است

۳) علل بی انضباطی

۳-۱-۳) میل به خود نمایی و اظهار وجود

کودکان مایلند کاری انجام دهند تا مورد تحسین دیگران واقع شوند
اگر نتوانند این میل را در جمع و با انجام دادن کاری مطلوب انجام
دهند ممکن است دست به عمل مضری بزنند

۳) علل بی انضباطی

۴-۱-۳) نفهمیدن مطالب درسی

وقتی مطلب درسی با استعداد و فهم دانش آموزان مطابق نباشد و زمانی که از طرف معلم بازگو و تکرار می شود دانش آموزان دست به شیطنت می زنند

۳) علل بی انضباطی

۲-۳) علل جسمانی

گاهی بی انضباطی ناشی از ضعف و ناتوانی جسمی و یا نقص عضوی می باشند

۳) علل بی انضباطی

۳-۳) علل اجتماعی

– علل بی انضباطی ممکن است مربوط به آموزش و پرورش و خانواده باشد

– طرز برخورد با کودک در خانه و مدرسه، وجود اختلاف بین پدر و مادر و همچنین نبود محبت در خانه به واسطه حضور نامادری از عوامل بی انضباطی هستند

۳) علل بی انضباطی

– وضع اقتصادی خانواده وجود اختلاف در طرز زندگی و طبقات مختلف اجتماعی در بروز بی انضباطی و نافرمانی تاثیر بسزایی دارند

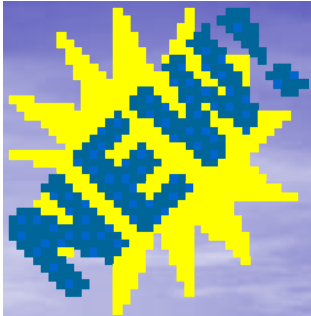

پاپان

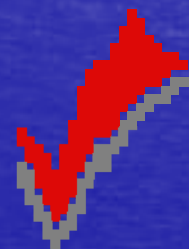

پاپان

افکھی شلماش سهردهشت www.giareng.com

آیا میخواید از برنامه خارج شوید؟

www.salampnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه
- تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزوه و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملاً رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salampnu.com